

SEZON 2025/26

na głos

projekt współfinansuje
miasto stołeczne
Warszawa

Publiczne zabieranie głosu przynosi ulgę, wyzwala, zdejmuje z nas ciężar tego, co niewypowiedziane. Poczucia mocy i sprawczości, pojawiających się w momencie, gdy słowa się z nas wydobywają, nie da się porównać z niczym innym. Ale bywa i tak, że nie wypowiadamy swojego zdania, nie zajmujemy stanowiska – mówienie na głos wymaga czasem dużej odwagi. Z drugiej strony – jest przywilejem. By korzystając z niego nie tracić z pola widzenia głosów, które na co dzień pozostają nieobecne w pejzażu publicznym, potrzebna jest uważność, krytyczna (auto)refleksja i wrażliwość na innych. Doświadczenia wielu osób – szczególnie wtedy, gdy odbiegają od normatywnych praktyk społecznych, wiążą się z byciem w mniejszości lub w marginalizowanych grupach społecznych – często nie znajdują dla siebie miejsca ani reprezentacji w życiu publicznym, w dominujących narracjach czy na scenie. Wiele głosów bywa uciszanych ze względu na wiek, poziom sprawności psycho-fizycznej, płeć czy przynależność kulturową. Chcemy się w te głosy wsłuchiwać razem z Wami. Szczególnie teraz.

Sezon 2025/26 upłynie w TR Warszawa właśnie pod hasłem: *na głos*. Będziemy się zastanawiać nie tylko nad tym, jak teatr odzwierciedla rzeczywistość, ale przede wszystkim, jak ją wytwarza. Można przecież na teatr spojrzeć jak na dialog rozpisany na wiele głosów. W jaki sposób teatr mógłby się więc stać przestrzenią artykulacji różnorodności? Jakie formy dialogowania możemy wspólnie w teatrze praktykować? Jakie warunki wytworzyć, by móc się nawzajem usłyszeć?

Nowy sezon otwieramy czytaniem performatywnym „**Proces Pelicot**”. Reżyseruje je jeden z najważniejszych europejskich reżyserów teatralnych – **Milo Rau**, a za risercz odpowiada dramaturżka i aktywistka **Servane Dècle**. Projekt był dotąd prezentowany na Wiener Festwochen i na Festiwalu Teatralnym w Awinionie, a oparty jest na dokumentach sądowych i rozmowach wokół głośnej sprawy Gisèle Pelicot – sprawy o gwałt, która poprzez swój publiczny wymiar sprawiła, że „wstyd zmienił strony” i ulokował się po stronie oskarżonych, a nie ofiary.

Kolejną premierą będzie „**Filokteja. Powrót**” w reżyserii **Justyny Wielgus**, powstająca we współpracy z **Teatrem 21**. Będzie to nasze kolejne – po „Rodzinie” – spotkanie z zespołem aktorskim tego teatru oraz podróż przez wyobrażenia zranionego herosa_zranionej heroski, różne odcienie samotności i relacje między sprawczością i sprawnością.

Na wiosnę zaprosimy Was z kolei na „**Ulicę Żółtego Błota**” w reżyserii **Julii Nowak** – nasz jubileuszowy **10. Debiut TR**, w którym reżyserka sięga po książkę chińskiej pisarki Can Xue i portretuje społeczność spajaną poczuciem lęku i bezradności. Zastanawia się też nad mechanizmami produkcji odrazy i obrzydzenia.

Kolejny spektakl – „**Power Play**” australijskiej reżyserki **Samary Hersch** – jest częścią międzynarodowej linii kuratorskiej **Marty Keil**, która będzie w najbliższych sezonach kontynuowana pod hasłem „**Do kogo należy teatr?**”. W „Power Play” oprócz zespołu aktorskiego TR Warszawa wezmą udział dzieci – jedna z najczęściej pomijanych i wykluczanych grup społecznych. Cyrkulacja władzy między dziećmi i dorosłymi stanie się tu motorem napędzającym sceniczne działania i relację między sceną a publicznością. Sezon zamknie premiera **Weroniki Szczawińskiej** – adaptacja kultowej feministycznej powieści Eriki Jong z lat 70. pt. „**Strach przed lataniem**”. Reżyserka będzie zastanawiać się nad tym, jak daleko (lub jak blisko) jest nam dziś do rzeczywistości opisywanej przez autorkę 50 lat temu i co to oznacza w świetle postępującego feministycznego backlashu.

Program pięciu premier dopełni nurt kuratorski **Rafała Ryterskiego** – kompozytora, muzyka i organizatora życia muzycznego – będący cyklem spotkań z artystkami_ artystami dźwięku, z którymi będziemy tworzyć przestrzenie do bycia razem.

Bardzo się też cieszymy, że od tego sezonu zespół będzie feedbackowo wspierać reżyserka teatralna **Anna Smolar**. Do zespołu aktorskiego dołącza zaś **Filip Zaręba**,

którego można już u nas oglądać w spektaklu „TRZASK PRASK” w reżyserii Krzysztofa Zyguckiego.

Kontynuujemy też w nowym sezonie linię komunikacji wizualnej wypracowaną w sezonie *przeptyw* razem z artystą wizualnym **Patrykiem Różyckim**. Również i tym razem rysunki z kolejnych 10 repertuarowych miesięcy będą tworzyć wizualno-tekstową opowieść. Repertuary staną się przestrzenią wizualno-tekstowej opowieści o mamie i siostrze Patryka – Mariannie i Oliwii Różyckich. O fragmentach ich życia, chwilach trudnych, ale i tych dających siłę i pełnych wzajemnego wsparcia. Malarstwo Patryka graficznie opracowywać będzie stale współpracujący z TR **Grzegorz Laszuk**. Mamy jednak dla Was coś jeszcze: na październik przygotowujemy performans Patryka pt. „**Tam, skąd pochodzę, nie było teatru**”, któremu towarzyszyć będzie premiera komiksu-zina, dopełniającego cykl repertuarów z sezonu *przeptyw*.

Wierzymy, że wypowiedzenie *na głos* tego, co nie daje nam spokoju, z czym się nie zgadzamy albo na czym nam zależy – ale czego z różnych względów nie ujawniamy – ma wyzwalającą moc. Bycie *na głos* pozwala na transparentność, tworzy bezpieczną przestrzeń i sprawia, że wypowiedziane treści stają się częścią wspólnej przestrzeni publicznej.

Anka Herbut, Paweł Kulka, Justyna Lipko-Konieczna
Zespół Programowy TR Warszawa

PREMIERY W SEZONIE 2025/26:

PROCES PELICOT

reżyseria: Milo Rau

premiera: 5 listopada 2025

„Wstyd musi zmienić strony” – za sprawą tych słów i decyzji o upublicznieniu własnego procesu sądowego, Gisèle Pelicot stała się symbolem walki o położenie kresu przemocy wobec kobiet.

Sprawa gwałtu w Mazan to historia o tym, jak w małym miasteczku na południu Francji „zwykli mężczyźni” (jak nazwała ich francuska prasa) – w różnym wieku, z różnych środowisk, pełniący różne role społeczne, także mężowie i ojcowie, a nawet przedstawiciele zawodów pożytku publicznego – dokonali wielokrotnego gwałtu na nieprzytomnej kobiecie.

„Proces Pelicot” to czytanie performatywne dokumentów, analiz, odezwo i komentarzy dotyczących tej głośnej sprawy. Reżyser Milo Rau i dramaturżka Servane Dècle podczas pracy pozostawali w kontakcie z prawnikami rodziny Pelicot, sądem, psychologami_psychołżkami, świadkami_świadkiniami i organizacjami feministycznymi. Dzięki temu „Proces Pelicot” w pogłębiony sposób ukazuje mechanizmy opresji i przemocy, na których wspiera się system patriarchalny.

obsada: Jacek Beler, Jan Dravnel, Izabella Dudziak, Dobromir Dymecki, Mateusz Górski, Natalia Kalita, Magda Kuta, Lech Łotocki, Sebastian Pawlak, Tomasz Tyndyk, Justyna Wasilewska, Adam Woronowicz, Julia Wyszynska, Mirosław Zbrojewicz

risercz i dramaturgia: Servane Dècle

risercz i reżyseria: Milo Rau

dramaturgia projektu: Nastasia Griese

asystent reżysera: Wojciech Sobolewski

„Proces Pelicot” w TR Warszawa to polska premiera tego wydarzenia realizowana z zespołem aktorskim TR i kolejna jego odsłona po prezentacjach na festiwalach Wiener Festwochen oraz Festival d’Avignon.

FILOKTEJA. POWRÓT

reżyseria: Justyna Wielgus

premiera: 28 listopada 2025

Jednym z eksponatów w Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku jest pochodzący z V w. p.n.e. grecki wazon ceramiczny, przedstawiający samotnie siedzącego mężczyznę. To opuszczony przez towarzyszy Filoktet patrzący w morze i podtrzymujący zabandażowaną piętę. Jeszcze niedawno prowadził statki do Troi, teraz ukąszony przez jadowitego węża traci sprawność, status i dotychczasowe punkty odniesienia, w tym społeczność, której był częścią. Małe, bezlistne drzewo zdaje się podzielać jego smutek. Obok znajdują się dary od Heraklesa: niezawodny łuk i strzały, pozwalające przetrwać na bezludnej wyspie. W „Filoktecie” – stosunkowo słabo znanym tekście Sofoklesa – tytułowy bohater przygląda się własnemu bólowi, poczuciu braku i samotności.

W 2018 roku 55 000 osób z całego świata wzięło udział w największej dotąd ankiecie na temat samotności przeprowadzonej przez stację BBC. Co trzecia osoba uczestnicząca w badaniu odpowiedziała, że czuje się samotna często lub bardzo często. Ankietowane osoby interpretowały samotność jako poczucie braku zrozumienia oraz łączności ze światem. Z medycznego punktu widzenia poczucie braku nie jest chorobą.

Samotny, zraniony Filoktet analizuje swoją kondycję, próbując stworzyć system nowych znaczeń. W jaki sposób możemy dziś z mitu Filokteta czerpać? Czy doświadczenie zranionego herosa może stać się dziś dla nas kanonicznym punktem odniesienia?

obsada: Mateusz Górski, Natalia Kalita, Maja Kowalczyk, Daniel Krajewski, Aleksander Orliński, Sebastian Pawlak, Aleksandra Skotarek, Kamil Studnicki, Justyna Wasilewska

koncepcja: Justyna Lipko-Konieczna, Justyna Wielgus

reżyseria i choreografia: Justyna Wielgus

scenariusz i dramaturgia: Justyna Lipko-Konieczna

kostiumy i scenografia: Wiśła Nicieja

wideo: Wojciech Kaniewski

muzyka: Zoi Mihailova

reżyseria światła: Sebastian Klim

asystent reżyserki: Wojciech Sobolewski

„Filokteja. Powrót” to wynik współpracy TR Warszawa z Teatrem 21 oraz Polską Akademią Nauk.

ULICA ŻÓŁTEGO BŁOTA

reżyseria: Julia Nowak

premiera: 6 marca 2026

Na Ulicę Żółtego Błota przez cały rok pada czarny popiół. Na Ulicę Żółtego Błota pada deszcz jak atrament, o ile akurat nie pada zdechłymi rybami. Ciała ryb i ludzi rozpadają się i gniją. Mieszkańcy Ulicy Żółtego Błota wychodzą rano ze swoich domów najeżonych sztyldami, patrzą prosto w słońce i mówią: spali nas na larwy.

W „Ulicy Żółtego Błota” Julia Nowak stworzy zbiorowy portret społeczności, w którym na wierzch wypełza wszystko to, co budzi lęk i obrzydzenie. Nie ma co tu szukać linearności czy związków przyczynowo-skutkowych – będzie to raczej opowieść o stanach emocjonalnych, o absurdzie i paranoi, a przede wszystkim o bezradności. Na Ulicy Żółtego Błota każde działanie jest przecież jak boksowanie w błocie – wciąga głębiej, głębiej i głębiej...

Może Ulica Żółtego Błota to koszmar współczesności, w którym realizuje się to, co tak starannie próbujemy z życia wyprzeć i wymazać. Gorączkowy, duszny sen, będący już nie tyle formą przetwarzania codzienności, co jednym ze sposobów doświadczania świata i myślenia. Może Ulica Żółtego Błota to sen o tym, co zbyt przerażające, by mogło zostać opowiedziane na jawie.

Spektakl na podstawie książki „Ulica Żółtego Błota” Can Xue.

obsada: Jacek Beler, Izabella Dudziak, Aleksandra Popławska, Filip Zaręba, Mirosław Zbrojewicz, Agnieszka Żulewska

reżyseria: Julia Nowak

adaptacja i dramaturgia: Karolina Szczypek

choreografia: Anna Kuszarecka

muzyka: Maksymilian Zieliński

scenografia: Antonina Kalita

asystentka reżyserki: Alicja Zalewska

POWER PLAY

reżyseria: Samara Hersch

premiera: 24 kwietnia 2026

W 2024 roku Sara Małecka-Trzaskoś, dziesięcioletnia tiktokerka z Gdańska zwróciła się do byłego premiera Jarosława Kaczyńskiego z pytaniem o ustawodawstwo aborcyjne. Jednak zanim Sara zdążyła je zadać, Kaczyński powiedział: „To nie są sprawy dla dzieci, także, kochana, odejdź sobie”.

To spotkanie i wzrastające poczucie odcięcia dzieci od publicznej sfery demokratycznej stały się punktem wyjścia dla spektaklu, który przygląda się złożonej międzypokoleniowej grze sił. Bo co to znaczy być dzieckiem w świecie zaprojektowanym dla dorosłych? I czym właściwie są „sprawy dla dzieci”? Jakie miejsce powinny one zajmować w sferze publicznej? Jakie miejsce powinny zajmować w teatrze?

„Power play” bada kwestie władzy, sprawczości oraz potencjał teatru do wyobrażania sobie i uruchamiania alternatywnych modeli współbycia. Dzieci reżyserują tu aktorki_aktorów TR Warszawa, a scenariusz opiera się na fragmentach „Króla Maciusia Pierwszego” – przełomowej powieści dla dzieci napisanej przez wybitnego polskiego pedagoga Janusza Korczaka. Jej bohaterem jest dziesięcioletek, który nagle zostaje królem i postanawia naprawić błędy dorosłych. Mimo radykalnych przekonań Korczaka, że dzieciom należy przyznać więcej władzy, „Król Maciusz Pierwszy” ostatecznie okazuje się książką pesymistyczną: dobre intencje i dziecięcy idealizm nie wystarczą, by doprowadzić do zmiany społecznej i sprawiedliwości. Nie możemy oczekiwać, że dzieci zreformują świat za nas.

obsada: Dobromir Dymecki, Monika Frajczyk, Maria Maj, Tomek Tyndyk oraz dzieci

koncepcja i reżyseria: Samara Hersch

dramaturgia: Marta Keil, Aaron Orzech

muzyka: Matthias Schack-Arnott

scenografia i kostiumy: Marta Szypulska

wideo: Solomon Thomas

wsparcie pedagogiczne w procesie: Katarzyna Batarowska

asystentka reżyserki Monika Tuniewicz

Spektakl powstaje w ramach programu kuratorskiego Marty Keil „Do kogo należy teatr?”

STRACH PRZED LATANIEM

reżyseria: Weronika Szczawińska

premiera: 12 czerwca 2026

Kultowa feministyczna powieść Eriki Jong – „Strach przed lataniem” – dawniej uznawana za wstydlivą i skandalizujacą, obecnie stanowi kanonicznà pozycjê liczącà sobie ponad piêćdziesiàt lat. A¿ kusi, ¿eby sprawdzić, czy dziŝ jesteŝmy ju¿ na nià gotowi_gotowe, czy mo¿e wcià¿ nas szokuje? Co tak naprawdê siê w niej zestarzało? Jak daleko jest rok 1973 w USA od lat 20. XXI wieku w Polsce?

Powieŝ Jong to prawdziwa podró¿ bohaterki – bardzo cielesna, fizjologiczna i rubasna. To podró¿ bohaterki złożonej, czêsto nieznoŝnej, naruszajàcej tabu i granice przypału, nie zawsze mądrej, niekoniecznie ŝwiadomej swojego uprzywilejowania, niespójnej. Duchowej przodkini współczesnych awanturnic literatury. Bez Isadory Wing trudno wyobrazić sobie „Na czworakach” Mirandy July.

Być mo¿e dziŝ, bardziej ni¿ kiedykolwiek, potrzebujemy bohaterek, które rzucajà wyzwanie współczesnemu zwrotowi konserwatywnemu, tak zaciekle starajàcemu siê cofnàć czas poprzez upiorne gesty kontroli i odbieranie nam podstawowych praw. Isadora, startujàc od potrzeby erotycznej realizacji, podró¿uje w kierunku spotkania z sobà i wlasnym ciałem, zmieniajàc komicznà epopejê w opowiesć o samostanowieniu.

Jakie fantazje, obrazy i doŝwiadczenia kobiecego ciała sà akceptowane w teatrze, a jakie muszà dopiero siê w nim rozgoŝcić? Co powie dziŝ na Isadorê współczesny backlash? A współczesna kultura? Mo¿e Isadora wraz z całym swoim bagażem staroŝwieckoŝci i emancypacji, stwarza nam wlasnie okazjê do uwa¿nego przyjrzenia siê zmianom obyczajowym – realnym i pozornym.

obsada: Magdalena Kuta, Rafał Maćkowiak, Justyna Wasilewska, Julia Wyszyńska, Filip Zaręba

reżyseria: Weronika Szczawińska

dramaturgia: Piotr Wawer jr

kostiumy i scenografia: Marta Szypulska

ŝwiatła: Monika Stolarska

asystent re¿yserki Piotr Piotrowicz

NURT DZIAŁAŃ DODATKOWYCH:

kurator: Rafał Ryterski

W sezonie 2025/2026 kuratorem nurtu działań dodatkowych będzie **Rafał Ryterski**. Podejmując refleksję nad hasłem sezonu – *na głos* – Ryterski mówi: „Głos mamy niemal wszyscy, ale każdy_każda z nas ma swój własny – niepowtarzalny niczym odcisk palca. Może wybrzmieć samodzielnie, ale może też współbrzmieć z innymi”. W kuratorowanych przez niego w TR działaniach głos będzie funkcjonował na styku teatru, muzyki i choreografii, otwierając przed nami polityczne i emocjonalno-egzystencjalne rejestry.

Pierwszym wydarzeniem będzie słuchowisko na podstawie książki **Edwina Bedyka** „W Polsce, czyli wszędzie” w reżyserii **Magdy Szpecht** z muzyką **Wojciecha Gładysa** i **Jacka Sotomskiego**. Twórcynie_twórcy będą skupiać się właśnie na głosie: głosie, który opowiada i prowadzi, ale przede wszystkim nie grzęźnie w gardle. Na głosie, ucieleśniającym nasze obawy i nadzieje wobec przyszłości kraju i świata stojących dziś w obliczu kryzysów.

A przedmioty? Może i im warto dać dojść do głosu. Zwłaszcza tym zapomnianym, zepsutym i porzuconym gdzieś w magazynach. Dajmy im wybrzmieć raz jeszcze – w rękach twórców_twórczyń, którzy_które potrafią improwizować dosłownie na wszystkim. Ten trop podejmie koncert „**Trashowisko**”, który odbędzie się na początku 2026 roku.

W nurcie kuratorskim Rafała Ryterskiego będziemy szukać różnych rejestrów i zaprosimy publiczność na wydarzenia, w których wybrzmi także to, co niewerbalne i co wymaga szczególnego skupienia. W tym sezonie każdą z kolejnych premier poprzedzi również **premiera nowego dzwonka**, informującego publiczność i zespół aktorski o zbliżającym się rozpoczęciu spektaklu.

Z kolei w lipcu zaprezentujemy ostatnią w tym sezonie produkcję „**Only love can break your heart**”, w której wybrzmia głosy i doświadczenia tych, którzy_które nie mieszczą się w narzuconych normach. Będzie to współczesna opera **Tomasza Prasquala** pod kierownictwem muzycznym **Lilianny Krych** w wykonaniu **Hashtag Ensemble** i w reżyserii **Anny Obszańskiej** powstająca w kooperacji z warszawskim festiwalem muzycznym **AżTak**.

NURT DZIAŁAŃ MIĘDZYNARODOWYCH:

DO KOGO NALEŻY TEATR?

kuratorka: Marta Keil

W tym sezonie rozpoczynamy obejmujący trzy kolejne sezony i trzy wydarzenia nurt działań międzynarodowych kuratorowany przez **Martę Keil** – dramaturżkę i kuratorkę przez lata związaną z Warszawą, a obecnie mieszkającą i pracującą w Holandii i Belgii. Program kuratorski pod hasłem „Do kogo należy teatr?” będzie poszerzał pojęcie teatru publicznego i eksplorował instytucjonalne dramaturgie, pytając, do kogo właściwie instytucja teatru należy, z kim dzieli swoją przestrzeń i zasoby oraz kto ma przywilej podejmowania decyzji o jego kształcie.

Teatry, podobnie jak inne instytucje sztuki, wydają się dzisiaj wyjątkowo zmęczone. Wyczerpane są ich pracownicy i artystki_artyści, wyczerpane są same instytucje. Działając pod presją konkurencyjności – nawet wobec najbliższych sojuszników – mierząc się z zagrożeniem komercjalizacją i wzrostem populistycznych, narodowych tendencji, wiele instytucji działa w trybie kryzysowym, chroniąc własne zasoby i walcząc o przetrwanie. Ten wysiłek, często podejmowany w wyjątkowo niesprzyjających warunkach, jest potrzebny. Powoduje jednak, że zbyt często nie mamy siły, by myśleć poza horyzontem kryzysu, poza koniecznością gonienia kolejnego terminu, rozwiązaniem obecnego problemu i przewidywaniem kolejnego. Ciągle brakuje czasu i przestrzeni na to, co jest jednym z podstawowych zadań publicznej instytucji sztuki: tworzenia warunków do wymyślenia (i praktykowania) społecznych relacji na nowo. W trybie zagrożenia i wyczerpania trudno znaleźć czas i siły na eksperymenty z wyobraźnią.

Czy to jednak możliwe, jak pisali Marta Keil i Alexander Roberts w tekście *Instytucje sztuki przekłete wyczerpaniem. Jak wyobrazić sobie na nowo praktyki instytucjonalne?*, że instytucje sztuki często są zmęczone właśnie nieustannym chronieniem samych siebie – nie tylko przed zagrożeniami, ale też przed potencjalną zmianą? I zbyt zmęczone by pamiętać, że ich zasoby powinny być dostępne dla wielu? Wymyślanie na nowo publicznego teatru możliwe jest tylko wtedy, gdy dokonywane jest wspólnie. Co mogłoby się wydarzyć, gdybyśmy zdecydowały_zdecydowali podzielić się zasobami z osobami, które nie mają (jeszcze) do nich dostępu?

Pierwszym z wydarzeń nurtu będzie premiera spektaklu Samary Hersch, badającego kwestie władzy, sprawczości oraz potencjału teatru do wyobrażania sobie

i praktykowania możliwych alternatywnych rzeczywistości. Spektakl będzie eksplorował złożoną grę władzy między pokoleniami i stawiał pytanie, jakie miejsce powinny mieć dzieci w sferze publicznej – w tym także w teatrze. Będzie to pierwsza polska produkcja Samary Hersch.

SHOWCASE LITEWSKI:

Jesienią 2025 roku TR będzie gościł spektakle młodych twórczyń_i twórców z Litwy: m.in. **Laury Kutkaitė** i **Naubertasa Jasinskasa** w duecie z **Maksymem Teterukiem**. Showcase organizowany jest we współpracy z litewskim teatrem MMLAB.

TREMOLO

reżyseria: Laura Kutkaitė

Tremolo (z włoskiego: *drżenie*) – termin muzyczny oznaczający wielokrotne, szybkie powtarzanie jednego dźwięku, interwału lub akordu. Może być interpretowany jako drżenie – zarówno z przyjemności, jak i ze strachu. Strachu przed niemożnością spełnienia społecznych oczekiwań związanych z przyjemnością seksualną. Strachu przed tym, że ucieleśniamy cudze oczekiwania i nawet tego nie zauważamy.

„Tremolo” to spektakl o seksualnej przyjemności. Reżyserka decyduje się na formę wykładu performatywnego i przygląda tematom związanym z kobiecą cielesnością, zdrowiem seksualnym i mechanizmami samooceny. Opierając swój research na badaniach naukowych, zestawia je z dokumentalnymi historiami osób identyfikujących się jako kobiety.

obsada: Kristina Morta P. B., Laura Kutkaitė

koncepcja, reżyseria i dramaturgia: Laura Kutkaitė

choreografia: Agnietė Lisičkinaitė

kompozytorka i konsultantka wokalna: Jūra Elena Šedytė

grafika i animacja: Sofija Laurušonytė

projektantka kostiumów: Elena Marija Veleckaitė

reżyseria światła: Julius Kuršis

asystentka dramaturgiczna: Emilija Griškonytė

CHROMA

reżyseria: Naubertas Jasinskas i Maksym Teteruk

Słowo *chroma* pochodzi ze starożytnej greki i oznacza kolor. Termin ten odnosi się do nasycenia barwy, czyli jej intensywności i stopnia oddalenia od neutralnej szarości.

Inspirowana „Śmiercią w Wenecji” Thomasa Manna oraz życiem i twórczością brytyjskiego filmowca Dereka Jarmana „Chroma” eksploruje relację między pięknem i pożądaniem oraz bada granice języka i obrazu. Jest to opowieść o relacji między starzejącym się pisarzem, który utracił wiarę w moc słowa, i młodym mężczyzną, będącym dla niego ucieleśnieniem piękna. Poszukując nowych sposobów wyrazu pisarz zaczyna filmować rzeczywistość i zyskuje nadzieję na to, że uda mu się uchwycić to, czego nie jest już w stanie wyrazić słowami. Twórcy i twórczynie spektaklu stawiają pytanie o to, jak wyrażać pragnienie w świecie zdominowanym przez porządek heteronormatywny, coraz radykalniej starający się wyciszyć queerowe głosy.

obsada: Kristina Andrejauskaitė, Rūta Jonikaitė, Motiejus Aškelevičius, Darius Gumauskas

tekst i reżyseria: Naubertas Jasinskas i Maksym Teteruk

scenografia: Sigita Šimkūnaitė

kostiumy: Liucija Kvašytė

muzyka: Dominykas Digimas

choreografia: Ieva Navickaitė

wideo: Vytautas Plukas

reżyseria świateł: Dainius Urbonis

koordynatorka intymności: Virginija Vareikytė

wiolonczela: Arnas Kmieliauskas

asystenci reżysera: Lukas Petrauskas, Emilija Griškonytė

asystent reżysera świateł: Povilas Apulis

Członkowie zespołu twórców spektaklu zostali laureatami Ogólnopolskiego Konkursu Dramaturgicznego im. Dalii Tamulevičiūtė 2024.

REZYDENCJA ARTYSTYCZNA:

Jesienią 2024 roku podczas Forum Młodej Reżyserii oprócz nagrody Debiut TR dla Julii Nowak TR Warszawa przyznał również nagrodę dodatkową w postaci rezydencji artystycznej. Jej laureatem został **Max Nowotarski**, który w tym sezonie będzie u nas badać problem porwań dzieci podczas konfliktów zbrojnych – przede wszystkim w kontekście współczesnej wojny w Ukrainie, ale też w perspektywie historycznej. Nowotarskiego interesuje przededefiniowanie ciała i życia ludzkiego jako zasobu i surowca w konflikcie o terytorium i władzę. Jednym z kluczowych wątków pracy będzie zjawisko porywania tożsamości – dzieci zabierane z ojczyzny często wychowywane są w języku i kulturze kraju-agresora, co skutkuje zerwaniem ich więzi z własnymi korzeniami. To doświadczenie braku – utraty języka, historii, pamięci – staje się kolejną warstwą przemocy. Max zamierza stworzyć mroczny, fikcyjny świat zaginionych dzieci – przestrzeń sceniczną, która łączy dokumentalną precyzję z poetyką koszmaru.

MAX NOWOTARSKI urodził się w 1994 roku w ukraińskiej Winnicy, studiował teatrologię na uniwersytetach w Pradze, Frankfurtie i Wiedniu oraz reżyserię teatralną w Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) w Brnie i w Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie w ramach Programu Erasmus+. Nowotarski łączy w swojej pracy osobiste doświadczenia z głęboką analizą kultury europejskiej, oferując publiczności przestrzeń do konfrontacji z najtrudniejszymi pytaniami współczesności.

DZIAŁANIA PEDAGOGICZNO-TEATRALNE I DOSTĘPNOŚCIOWE:

Program Działu Pedagogiki Teatru i Dostępności TR Warszawa to szereg aktywności włączających publiczność w działania edukacyjne, dające możliwość głębszego doświadczania teatru. W sezonie artystycznym 2025/2026 planujemy m.in. kontynuację warsztatów:

MAMA, TATA DO TEATRU! – warsztaty pedagogiczno-teatralne dla dzieci widzek_widzów realizowane w trakcie trwania wybranych spektakli;

MAŁY TR – warsztaty integracyjne dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych, wprowadzające najmłodszych w świat teatru;

MŁODY TR – pobudzające do krytycznego odbioru sztuki warsztaty dla klas ze szkół ponadpodstawowych, na przykładzie spektakli TR Warszawa pozwalające odkryć język teatru i funkcje sztuki współczesnej;

WIDZ WSPÓŁCZESNY – grupowe warsztaty wprowadzające w spektakl i realizowane dla grup w ramach zakupu biletu poszerzonego o działania edukacyjne. Spektakle rekomendowane do realizowania biletu to: „Za dużo wszystkiego”, „Fantazja”, „Między nami dobrze jest” i „Rodzina”;

WARSZTATY I SPOTKANIA OTWARTE – spotkania warsztatowe lub wykłady, rozmowy kierowane do dorosłych widzek_widzów TR realizowane do wybranych spektakli;

ARCHIPELAG TR – cykliczne spotkania/warsztaty dla stałej grupy seniorek_seniorów.

PROJEKTY SPECJALNE DZIAŁU PEDAGOGIKI TEATRU I DOSTĘPNOŚCI

W sezonie 2025/2026 kontynuujemy działania w ramach projektu „TISZ TR 2024-2026”. Tym razem współpracujemy z Technikum Architektoniczno-Budowlanym im. Stanisława Noakowskiego w Warszawie. Jesienią 2025 roku osoby uczniowskie biorące udział w warsztatach performatywnych zaprezentują stworzony pod opieką **Klaudii Hartung-Wójciak** performans. Kolejnym etapem działania w ramach projektu będzie rozpoczęcie prac nad realizacją partycypacyjnego spektaklu z udziałem młodzieży, za którego reżyserię odpowiadać będzie **Katarzyna Minkowska**. Premiera spektaklu przewidziana jest na jesień 2026 roku.

Ruszamy z działaniem pierwszej kadencji **TEATRALNEJ RADY MŁODYCH TR WARSZAWA**. To inicjatywa zapraszająca młode osoby do zaangażowania się w działanie instytucji kultury oraz współtworzenie oferty edukacyjnej i artystycznej. Chcemy by teatr był miejscem bezpiecznej wymiany doświadczeń, międzypokoleniowego dialogu i wspólnego działania.

W ramach cyklu **TEATR OD PIERWSZEGO WEJRZENIA** od września ruszamy również z projektem **(PO)ZDROWIENIA**, skierowanym zarówno do osób mających doświadczenie kryzysu zdrowia psychicznego lub choroby psychicznej, jak i do osób bez takiego doświadczenia. Wspólnie będziemy oglądać spektakle, rozmawiać o sztuce, wymieniać się doświadczeniami i dyskutować w (po)zdrowieniowych duetach. Partnerami projektu są Nowy Teatr i Fundacja eFkropka.

Kontynuujemy także teatralny wolontariat realizowany w ramach programu Warszawskich Partnerstw dla Wolontariatu – Ochotnicy Warszawscy.

Realizujemy także liczne projekty o charakterze edukacyjnym i partycypacyjnym. Odpowiadamy za komponent edukacyjny projektu **Archiwów Społecznych**, w ramach którego zorganizowany został ogólnopolski konkurs na scenariusz warsztatów do materiałów Archiwalnych TR. Jesienią 2025 roku osoby nagrodzone w konkursie będą miały okazję zrealizować na podstawie stworzonych scenariuszy warsztaty wraz z pedagogkami teatru.

Współpracujemy z **Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie**, z którą organizujemy projekt wystawy w ramach archiwów w przestrzeni miejskiej.

Uczestniczymy w prestiżowym projekcie międzynarodowym **Common Labs**, który skupia instytucje, osoby artystyczne oraz publiczność, przyglądając się dynamicznym pojęciom tożsamości i różnorodności kulturowej w zmieniającym się społeczeństwie europejskim.

W ramach realizacji działań edukacyjnych dla młodzieży współpracujemy z wybranymi szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Przed nami m.in. drugi rok cyklicznych spotkań z uczennicami_uczniami Społecznego Liceum Ogólnokształcącego nr 7 im. Bronisława Geremka oraz rozwijanie działań pedagogiczno-teatralnych z grupą dzieci i młodzieży z placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Warszawy.

WSPÓŁPRACE:

W ramach kontynuacji wieloletniej współpracy z **Festiwarem Warszawska Jesień** także i ten sezon rozpoczynamy muzycznie. Już we wrześniu zaprezentujemy słuchowisko performatywne „**W Polsce, czyli wszędzie**” na podstawie książki Edwina Bendyka, otwierające cykl kuratorski Rafała Ryterskiego. Reżyserować je będzie Magda Szpecht, a za warstwę muzyczną będą odpowiadać **Wojciech Gładys** i **Jacek Sotomski**.

Także we wrześniu w ramach cyklicznej współpracy z festiwarem Avant Art zapraszamy na dwa energetyczne koncerty: **IFS MA** i **BROTHER MAY**.

IFS MA to trio tworzone przez dwóch producentów – Ostrowskiego i Fischerle – oraz awangardowego japońskiego rapera **MA**. Na świetnie przyjętym debiutanckim albumie, wydanym w Outlines/Guides, muzycy wyszli od footworkowej formuły, którą następnie zaczęli poddawać licznym przekształceniom. Nowy album **IFS MA** tylko częściowo kontynuuje tę linię: obok rozbudowanych struktur rytmicznych pojawiają się tu sonorystyczno-spektralne poszukiwania, zdecydowanie bliższe współczesnej muzyce poważnej niż tanecznej.

BROTHER MAY to charyzmatyczny londyński MC, autor tekstów i producent, znany ze swojego niecodziennego liryzmu i energetycznych występów na żywo. Jako współzałożyciel kolektywu **CURL** (obok Coby'ego Seya i Mica Levi) dał się poznać jako utalentowany improvizator i współpracownik, nagrywający m.in. z Tiraz, Moor Mother, Kwesem czy Matthew Herbertem. Wiosną 2023 roku ukazał się jego nowy solowy album „**Pattern With Force**”, współprodukowany z Mica Levi.

FESTIWALE W POLSCE:

W ramach tegorocznego **Placu Centralnego** organizowanego przez Teatr Studio w Warszawie zagraliśmy w sierpniu „**Kosmiczny dom**” w reżyserii **Liny Lapelyté**. Z kolei w ramach tegorocznej edycji **showcase’u Generation After** organizowanego przez Nowy Teatr w Warszawie pokazaliśmy ten spektakl w pierwszych dniach września. W nurcie dodatkowym prezentowaliśmy spektakl „**Trzask prask**” w reżyserii **Krzysztofa Zyguckiego**. Można było też zobaczyć trzy prace, powstałe w ramach nurtu kuratorskiego Michała Borczucha w sezonie 2024/25 w TR Warszawa: „**Esencję**” **Edmunda Krempińskiego**, „**Organzę**” **Alki Nauman** i „**Mimesis**” **Natalii Sakowicz**.

W ramach tegorocznej **Warszawskiej Jesieni** i projektu **Opera dla Głuchych 2025** pokazemy „**Ep**” **Kuby Krzewińskiego** i **Agnieszki Jakimiak**.

Chwilę później, bo już 20 października w ramach **Festiwalu Wybrzeże Sztuki** w Gdańsku zaprezentujemy nagrodzony w ramach tegorocznej edycji Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej spektakl „**Orfeusz**” w reżyserii **Anny Smolar**. XII edycja Festiwalu Wybrzeże Sztuki odbywa się pod hasłem *odwaga*. To dla nas niezmiernie ważne, że spektakl proponujący powrót do zbiorowych świec- kich rytuałów oraz podejmujący trudny temat żałoby i sposobów jej przeżywania współtworzy program tego wydarzenia. Jak piszą organizatorzy: „Traktujemy odwagę jako codzienne stawanie wobec tego, co niewygodne: siebie, innych i świata”.

W nadchodzącym sezonie nasze spektakle będzie można oglądać również w innych polskich miastach, a o szczegółach będziemy Was wkrótce informować.

OBECNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA:

W tym sezonie naszą obecność zaznaczymy także na scenie międzynarodowej. W dniach 9-10 października „Cząstki kobiety” w reż. **Kornela Mundruczó** otworzą Dublin Theatre Festival. Według mianowanej w tym roku nowej dyrektorki artystycznej festiwalu, Róise Goan, spektakl ten łączy epickość z intymnością, proponując nowe podejście w sposobie opowiadania na scenie historii. Goan w tekście programowym przypomina, że jest to powrót TR Warszawa na scenę festiwalu po pokazach „Uroczystości,” w 2004 roku oraz „T.E.O.R.E.M.A.T.u” w 2010 roku.

Z kolei w dniach 28-29 października swoją litewską premierę będzie miał „Kosmiczny dom” w reżyserii **Liny Lapelytė**.